

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายอนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๖/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๔๒/๒๕๕๓

วันที่ ๒๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

ประเด็นวินิจฉัย

มติของพรรคเพื่อไทย (ผู้ถูกร้อง) ให้อัยการ ปรพล อติเรกสาร (ผู้ร้อง) พ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคเพื่อไทย ขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๕ วรรคสาม ประกอบกับ มาตรา ๑๐๖ (๗) หรือไม่

ความเห็น

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า มติพรรคเพื่อไทยที่ให้ขับผู้ร้องพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคนั้น ไม่เพียงแต่ทำให้สมาชิกภาพความเป็นสมาชิกพรรคเพื่อไทยของผู้ร้องสิ้นสุดลง แต่ยังส่งผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ร้องต้องสิ้นสุดลงนับแต่วันที่พรรคเพื่อไทยมีมติ ทั้งนี้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ (๗) ทำให้สถานะความเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยของผู้ร้องต้องสิ้นสุดลงด้วย และทำให้ผู้ร้องไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยได้ ดังนั้น มติพรรคเพื่อไทยดังกล่าวจึงขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ร้อง หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๕ วรรคสาม

ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาความว่า มีสมาชิกพรรคเพื่อไทยกล่าวหาว่าผู้ร้องละเมิดวินัยและจรรยาบรรณของพรรค พรรคเพื่อไทยได้จัดให้มีการประชุมร่วมระหว่างกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อลงมติขับผู้ร้องให้พ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคเพื่อไทย ตามข้อบังคับพรรคเพื่อไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๓ ที่ประชุมได้มีมติด้วยคะแนน ๑๗๘ เสียง ซึ่งเกิน

สามในสี่มีผลตามกฎหมายให้ขับผู้ร้องพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคเพื่อไทย โดยมติของพรรคเพื่อไทย ที่ขับผู้ร้องพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคกล่าวหาว่าผู้ร้องกระทำผิดวินัยและละเมิดจรรยาบรรณอย่างร้ายแรงนั้นมีเหตุจากการกระทำดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ปฏิบัติตามนโยบาย ข้อบังคับ มติคณะกรรมการบริหารพรรค คำสั่ง ผู้ดำเนินงานพรรคที่สั่งการ

(๒) วิพากษ์วิจารณ์สมาชิกด้วยกันหรือองค์กรบริหารพรรคต่อบุคคลภายนอกในทางที่เสียหาย

(๓) ไม่ยึดมั่นในเจตนารมณ์และอุดมการณ์และแนวนโยบายของพรรค

(๔) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่นหรือไปดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองอื่น ในระหว่างที่เป็นสมาชิก

(๕) ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๕ วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง กรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมืองตามจำนวนที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ซึ่งเห็นว่ามีมติหรือข้อบังคับในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นจะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

มาตรา ๑๐๖ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

๑.๓๓

๑.๓๓

(๗) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก หรือพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมือง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ลาออกหรือพรรคการเมืองมีมติ เว้นแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นได้อุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติคัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าว

มิได้มีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม ให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ถ้าวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

เห็นว่า เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ต้องการให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็ง จึงกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมือง และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้พรรคการเมืองสามารถออกข้อบังคับของพรรคการเมืองได้ สมาชิกพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับของพรรคการเมือง และต้องปฏิบัติตามมติและข้อบังคับของพรรคการเมือง ผู้ร้องถูกกล่าวหาว่า ละทิ้งอุดมการณ์ของพรรคไปร่วมกิจกรรมแสดงตนเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่น กล่าวร้ายโจมตีพรรคสมาชิกพรรค และการบริหารงานของพรรค ไม่เข้าร่วมประชุมพรรคซึ่งเป็นเรื่องส่วนตัว ไม่เกี่ยวกับสถานะและการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ร้อง เป็นการกระทำที่ขัดต่อข้อบังคับของพรรคผู้ถูกร้อง

สำหรับข้อบังคับของพรรคผู้ถูกร้องพิจารณาแล้วเป็นไปตามหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อมีการประกาศแล้วย่อมมีผลบังคับใช้ได้ มูลเหตุที่ผู้ร้องถูกกล่าวหา ถูกสอบสวน และลงโทษให้พ้นจากสมาชิกพรรค เป็นไปตามข้อบังคับของพรรคซึ่งไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ด้วยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว จึงมีความเห็นว่า มติของพรรคเพื่อไทยมิได้มีลักษณะตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๕ วรรคสาม สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ร้องจึงสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ตามมาตรา ๑๐๖ (๗)

นายบุรีรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ